

Höstsådda arealer 2012

Areas of cereals and oilseed crops sown in autumn 2012

I korta drag

Minsta höstvetearalen på 14 år

Utdragna perioder av regnväder under sensommaren och hösten omöjliggjorde den planerade höstsådden i stora delar av landet. I Stockholms, Uppsala och Västmanlands län har endast omkring en tredjedel av den normala sådden av höstvetete kunnat genomföras. I Södermanlands, Hallands, Västra Götalands och Värmlands län såddes ungefär hälften av vad som är normalt. Endast i Skåne och Blekinge län kunde nära nog normala arealer av höstvetete sås. Totalt i landet såddes 221 700 hektar höstvetete. Det är 23 % mindre än förra höstens areal, som även den hade begränsats av alltför blött höstväder. Årets sådd av höstvetete är den lägsta sedan år 1998, som också var ett år med en mycket regnig höst.

Råg- och rågvete i nivå med förra höstens arealer

Årets höstsådda rågareal uppgår totalt till 24 900 hektar, vilket i stort sett är i nivå med förra höstens areal. Av rågvete såddes 20 700 hektar, vilket också är i nivå med fjolårsarealen.

Höstkornarealen ökade

Höstkorn har under senare år börjat odlas i allt fler län. Den här hösten såddes 12 500 hektar, vilket är en ökning med 47 % och en återhämtning efter viss nedgång under 2011.

Stor ökning av höstrapsarealen

Höstraps odlas framförallt i Skåne, och där ökade arealen med hela 56 % i år. Totalt i landet har det såtts 80 200 hektar höstraps. Det är en ökning med 29 % jämfört med förra årets areal.

Regn försämrade möjligheterna till höstsådd

Den svala, regniga sommaren och hösten försenade skörden och försämrade förutsättningarna för höstsådden. Många lantbrukare har angett problem med bärigheten som orsak till att den planerade höstsådden inte blev av.

Statistiska centralbyrån
Statistics Sweden

Gerda Ländell, SCB, tfn 019-17 68 07, gerda.landell@scb.se
Olle Funcke, SCB, tfn 019-17 60 51, olle.funcke@scb.se

Statistiken har producerats av SCB på uppdrag av Jordbruksverket, som ansvarar för officiell statistik inom området.

ISSN 1654-4234 Serie JO – Jordbruk, skogsbruk och fiske. Utkom den 30 november 2012.

URN:NBN:SE:SCB-2012-JO18SM1201_pdf

Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.

Utgivare av Statistiska meddelanden är Stefan Lundgren, SCB.

Innehåll

Statistiken med kommentarer	3
Regn ledde till minskad höstsådd areal	3
Minsta höstvetearalen sedan år 1998	3
Rågarealen på samma nivå som förra året	3
Höstkornarealen ökade	3
Rågvetearealen i nivå med förra årets areal	3
Höstrapsarealen ökade med 29 %	4
Ekologisk höstsådd	4
Regn under sensommaren och hösten försvårade höstsådden	5
Kommentarer till tabellerna	5
Tabeller	6
Teckenförklaring	6
1. Höstsådda arealer av höstvetete och höstråg 2012	7
2. Höstsådda arealer av höstkorn och rågvete 2012	8
3. Höstsådda arealer av höstraps och höstrybs 2012	9
Fakta om statistiken	10
Detta omfattar statistiken	10
Definitioner och förklaringar	10
Så görs statistiken	10
Statistikens tillförlitlighet	10
Bra att veta	11
In English	12
Summary	12
List of tables	12
List of terms	12

Statistiken med kommentarer

Regn ledde till minskad höstsådd areal

Årets höstsådda arealer av spannmål och oljevaxter beräknas till 360 300 hektar totalt för riket. Det är 11 % mindre än förra årets arealer och 25 % mindre än genomsnittet för de senaste fem åren. Uppgifterna har samlats in från ett urval bestående av nära 4 000 lantbrukare.

Höstsådden av spannmål utgörs av 221 700 ha höstvetete, 24 900 ha höstråg, 12 500 ha höstkorn och 20 700 ha rågvete, vilket totalt ger 279 800 ha spannmål, se figur A. Höstsådden av oljevaxter utgörs av 80 200 ha höstraps samt 300 ha höstrybs, dvs. totalt 80 500 ha oljevaxter, se figur B.

Minsta höstveteearealen sedan år 1998

Höstvetete är den höstsådda gröda som det odlas mest av. På riksnivå är arealen i år 23 % mindre än 2011 års areal och 33 % mindre än genomsnittet för de senaste fem åren. Höstvetesådden har nu två år i rad begränsats av för mycket regn under sensommaren och hösten. Årets höstveteeareal uppgår till 221 700 hektar, vilket är den minsta på 14 år. Exempel på län med kraftigt minskad höstveteeareal jämfört med tidigare år är Stockholms, Uppsala, Södermanlands, Hallands, Västra Götalands, Värmlands och Västmanlands län. Endast i de sydligaste delarna av landet medgav vädret höstsådd av mera normal omfattning.

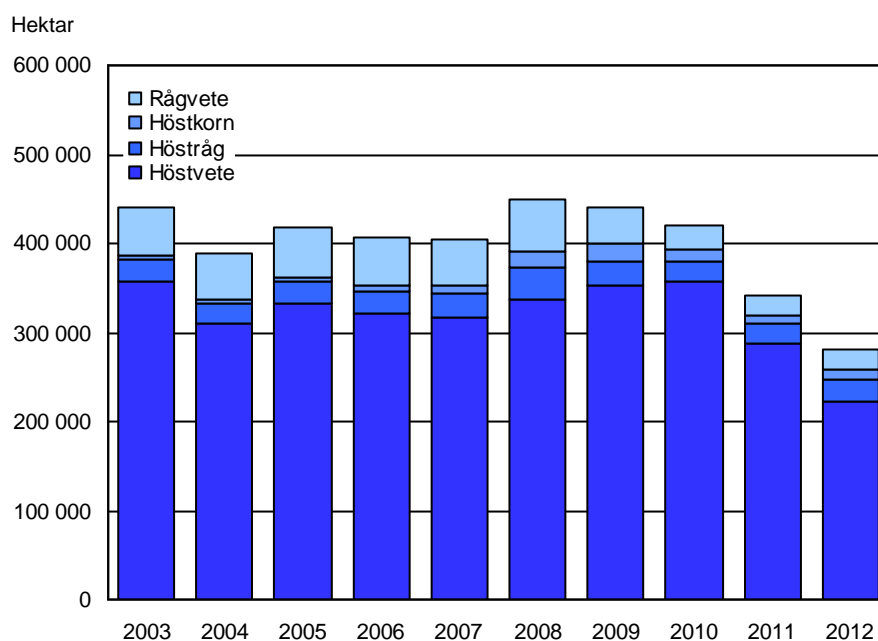
Rågvetearealen på samma nivå som förra året

För riket totalt är årets höstsådda rågveteareal 24 900 hektar, vilket i stort sett är i nivå med förra årets areal och även med femårsgenomsnittet.

Höstkornarealen ökade

Höstkorn har under senare år blivit en vanligare gröda. Efter ett par år med minskad odling innebär årets sådd av 12 500 hektar höstkorn en viss återhämtning.

Figur A. Höstsådda arealer av spannmål 2003–2012

Rågvetearealen i nivå med förra årets areal

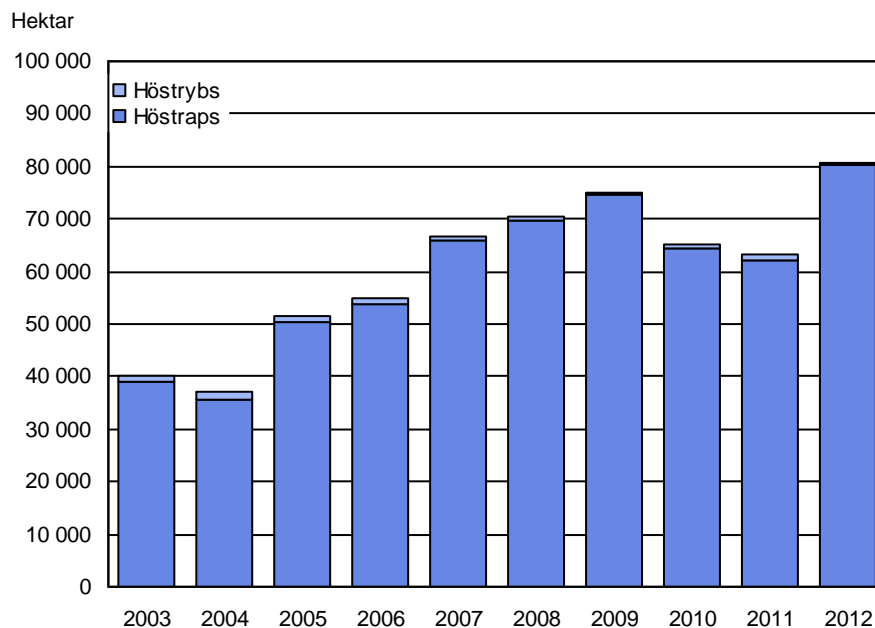
Årets rågveteareal om 20 700 hektar är i nivå med fjolårsarealen. Rågvetearealen har dessförinnan minskat tre år i rad.

Höstrapsarealen ökade med 29 %

Sådden av höstraps blev i år 80 200 hektar. Det är en ökning med 29 % jämfört med föregående året och en ökning med 19 % jämfört med femårsgenomsnittet. Grödan odlas huvudsakligen i Skåne. Där var ökningen hela 56 % jämfört med föregående höst, möjligen en effekt av den rekordhög skördeavkastning som grödan uppvisade under 2012. Förutsättningarna för höstsådd var också mer gynnsamma i de sydligaste delarna av landet.

Eftersom odlingen av höstrybs är begränsad är den beräknade arealuppgiften om cirka 300 hektar osäker.

Figur B. Höstsådda arealer av oljevaxter 2003–2012

Ekologisk höstsådd

Den ekologiskt odlade arealen av höstsådda grödor är i år 18 600 hektar. I tablå A redovisas de beräknade arealerna för 2011 och 2012.

Även inom den ekologiska odlingen är höstvetet den höstsådda grödan som odlas mest av. Andelen höstvetet är dock lite lägre än inom den konventionella odlingen. Rågvete odlas tvärtom i något större utsträckning inom den ekologiska odlingen.

Västra Götaland är det län där det finns mest höstsådd areal som odlas ekologiskt i år, sammanlagt 5 300 hektar. Därefter följer i storleksordning Östergötland med 3 600 hektar, Skåne med 1 900 hektar, Uppsala med 1 800 hektar följt av Västmanland med 1 200 hektar.

Liksom för den totala höstsådda arealen syns även inom den ekologiska höstsådda arealen samma tendens till minskade arealer av höstvetet och ökade arealer av höstraps. På riksnivå minskade årets ekologiska höstvetareal med 21 % eller 2 800 hektar jämfört med föregående år. Den ekologiska höstrapsarealen ökade med 29 % eller 600 hektar.

Med ekologisk höstsådd avses höstsådda arealer som lantbrukaren har för avsikt att odla med miljöersättning för ekologisk odling. Uppgifter om ekologisk höstsådd samlades in för första gången hösten 2005.

Tablå A. Höstsådda arealer avsedda att odlas ekologiskt

Gröda	Ekologisk höstsådd 2012, hektar	Medelfel, %	Ekologisk höstsådd 2011, hektar	Medelfel, %
Höstvete	10 400	4	13 200	3
Höstråg	2 300	8	1 100	7
Höstkorn	200	11
Rågvete	2 700	7	2 400	7
Höstraps	2 700	7	2 100	8
Höstrybs	300	5	500	20

Anm. Då medelfelet överstiger 35 % eller antalet observationer understiger 10 utelämnas resultatet (..).

Regn under sensommaren och hösten försvårade höstsådden

Den regniga hösten försenade skördarbetet. Det medförde att även höstsådden blev utdragen och i stor utsträckning genomfördes senare än normalt. I många fall var det inte möjligt att så den areal som planerats. En del arealer har såtts under ogynnsamma förhållanden vilket kan komma att påverka grödornas fortsatta utveckling och övervintring.

Kommentarer till tabellerna

I tabellerna redovisas höstsådd areal och medelfel för höstvete, höstråg, höstkorn, rågvete, höstraps samt höstrybs 2012. Redovisning görs för län, produktionsområden och hela riket.

Grödor som odlas i liten omfattning ger osäkra skattningar. Arealskattningar vars medelfel överstiger 35 %, eller där antalet observationer understiger 10, redovisas inte utan ersätts med prickar i tabellerna. När observationer saknas helt anges detta med streck.

Uppgifterna är slutliga. För jämförelse redovisas motsvarande arealer för hösten 2011. På riksnivå redovisas även höstsådda arealer för åren 2007–2011.

Tabeller

Teckenförklaring

Explanation of symbols

–	Noll	Zero
..	Uppgift inte tillgänglig eller för osäker för att anges	Data not available or too unreliable to be presented
.	Uppgift kan inte förekomma	Not applicable

1. Höstsådda arealer av höstvetete och höstråg 2012

1. Areas sown with winter wheat and winter rye in autumn 2012

	Höstvetete		Höstråg			
	2012		2011	2012		2011
	Areal, ha	Medelfel, %	Areal, ha	Areal, ha	Medelfel, %	Areal, ha
Län						
Stockholms	5 100	9	12 600
Uppsala	10 500	10	29 700	600	19	1 000
Södermanlands	11 800	9	22 600	700	25	500
Östergötlands	33 700	6	46 800	3 100	13	2 800
Jönköpings	800	22	1 300
Kronobergs	300	24	300
Kalmar	9 900	7	11 500	800	23	500
Gotlands	7 300	10	9 100	900	22	900
Blekinge	2 700	15	2 600
Skåne	88 000	4	95 900	13 500	7	13 200
Hallands	3 400	12	4 100
Västra Götalands	32 200	6	30 300	3 800	14	1 600
Värmlands	1 700	12	1 100
Örebro	6 900	14	8 600
Västmanlands	5 600	13	9 200
Dalarnas	800	18	1 600
Gävleborgs	800
Produktionsområden						
Götalands s slättbygder	69 700	5	79 400	7 100	9	7 300
Götalands mellanbygder	36 600	6	37 400	7 800	9	7 300
Götalands n slättbygder	60 000	5	71 700	6 400	10	4 100
Svealands slättbygder	40 000	5	83 300	2 100	11	2 800
Götalands skogsbygder	10 400	12	10 800	1 000	25	..
M Sveriges skogsbygder	4 800	13	5 400	600	27	..
Hela riket						
2012	221 700	2	..	24 900	5	..
2011	288 100	2	..	22 600	5	..
2010	356 700	2	..	23 600	5	..
2009	352 600	2	..	27 800	5	..
2008	336 800	2	..	35 200	4	..
2007	316 900	2	..	25 800	5	..
Genomsnitt 2007–2011	330 200	27 000

Anm. Då medelfel överstiger 35 % eller antal observationer understiger 10 utelämnas resultaten (..).

2. Höstsådda arealer av höstkorn och rågvede 2012**2. Areas sown with winter barley and triticale in autumn 2012**

	Höstkorn		Rågvede			
	2012		2011	2012		2011
	Areal, ha	Medelfel, %	Areal, ha	Areal, ha	Medelfel, %	Areal, ha
Län						
Stockholms
Uppsala	400	29	1 000
Södermanlands	1 300	16	1 400
Östergötlands	1 100	18	1 100	3 500	12	3 300
Jönköpings
Kronobergs	300	24	..
Kalmar	2 600	13	1 300	3 300	12	4 200
Gotlands	3 000	11	2 300	2 500	13	2 300
Blekinge	300	26	..	500	31	..
Skåne	4 300	11	3 100	3 400	15	3 700
Hallands	800	19	1 500
Västra Götalands	900	23	..	3 300	14	2 400
Värmlands
Örebro	600	26	500
Västmanlands	-	-
Dalarnas	-	-	-
Gävleborgs	-	-	-
Produktionsområden						
Götalands s slättbygder	2 400	13	1 900	1 900	13	2 700
Götalands mellanbygder	7 000	8	4 700	6 700	8	7 400
Götalands n slättbygder	1 700	13	1 200	5 800	10	4 100
Svealands slättbygder	2 400	11	3 500
Götalands skogsbygder	1 000	26	600	3 000	15	3 200
M Sveriges skogsbygder	900	21	900
Hela riket						
2012	12 500	6	.	20 700	5	.
2011	8 500	7	.	21 700	5	.
2010	13 200	5	.	26 900	5	.
2009	19 500	5	.	40 400	4	.
2008	19 100	6	.	57 600	4	.
2007	10 500	8	.	52 000	4	.
Genomsnitt 2007–2011	14 200	.	.	39 700	.	.

Anm. Då medelfel överstiger 35 % eller antal observationer understiger 10 utelämnas resultaten (..).

3. Höstsådda arealer av höstraps och höstrybs 2012**3. Areas sown with winter rape and winter turnip rape in autumn 2012**

	Höstraps		Höstrybs			
	2012		2011	2012		2011
	Areal, ha	Medelfel, %	Areal, ha	Areal, ha	Medelfel, %	Areal, ha
Län						
Stockholms	1 000	12	1 200
Uppsala	400	21	1 500
Södermanlands	1 400	23	2 500	-	-	..
Östergötlands	5 900	9	6 900	-	-	-
Jönköpings	-	-	-
Kronobergs	-	-	..
Kalmar	4 300	8	3 700	-	-	-
Gotlands	4 600	10	4 500	-	-	-
Blekinge	900	16	600	-	-	-
Skåne	50 000	4	32 100
Hallands	2 200	15	1 000	-	-	-
Västra Götalands	8 200	9	5 900
Värmlands	-	-	-
Örebro	300	26	800
Västmanlands	800
Dalarnas	-	-	-
Gävleborgs	-	-	..
Produktionsområden						
Götalands s slättbygder	39 100	5	23 700	-
Götalands mellanbygder	20 300	6	16 700	-	-	..
Götalands n slättbygder	12 600	7	11 500	-	-	..
Svealands slättbygder	3 800	14	7 000
Götalands skogsbygder	3 800	13	2 600
M Sveriges skogsbygder	600	-	-	..
Hela riket						
2012	80 200	3	.	300	20	.
2011	62 000	3	.	1 000	27	.
2010	64 500	3	.	700	32	.
2009	74 600	3	.	300	21	.
2008	69 800	3	.	600	21	.
2007	65 800	3	.	900	15	.
Genomsnitt 2007–2011	67 300	.	.	700	.	.

Anm. Då medelfel överstiger 35 % eller antal observationer understiger 10 utelämnas resultaten (..).

Fakta om statistiken

Undersökningen om höstsådda arealer baseras på uppgifter som samlas in från jordbrukare. Uttagningen av gårdar sker genom sannolikhetsurval.

Statistiken används huvudsakligen för ekonomiska kalkyler inom jordbrukssektorn, exportplanering, rådgivning, forskning och utbildning samt internationell rapportering. Informationen om höstsådda arealer är särskilt värdefull för planering av åtgång av utsäde och gödselmedel nästa vår.

Detta omfattar statistiken

Undersökningssamlingen utgörs av jordbruksföretag som har mer än 5,0 hektar åkermark. Som urvalsram används Jordbruksverkets administrativa register för arealbaserade stöd.

För den ordinarie undersökningen om höstsådda arealer utnyttjas samma urval av jordbruksföretag som för undersökningen avseende årets skördar av spannmål, trindsäd och oljeväxter. Det urvalet omfattar 4 377 jordbruksföretag. Undersökningen gällande höstsådden har genomförts för den del av urvalet som omfattar Götaland, Svealand samt Gävleborgs län. De fyra nordligaste länen har uteslutits därför att höstsådd där endast förekommer i obetydlig omfattning. År 2012 ingick 3 976 jordbruksföretag i den ordinarie undersökningen av höstsådd. Urvalet för ekologisk höstsådd bestod av 1 673 företag. Undersökningen avser areal som under hösten besåts med höstvetete (inklusive dinkel), höstråg, höstkorn, rågvete, höstraps eller höstrybs.

Odling av höstsådda grödor har inte undersökts på företag som har mindre än 5,0 hektar åkermark. Höstsådden på dessa utgör dock en liten andel av den totala höstsådden i landet.

Definitioner och förklaringar

Med höstsådda arealer avses arealer av de grödor som lantbrukaren sår på hösten. Om plantorna övervintrar kommer de snabbt igång med tillväxten efterföljande vår. Samtliga spannmåls- och oljeväxtgrödor som är aktuella för höstsådd ingår i undersökningen.

Så görs statistiken

Undersökningen om höstsådda arealer genomförs årligen. Varje företags urvals-sannolikhet beror på företagets areal av undersökningsgrödorna samt dess gröd-fördelning. Stor areal av de aktuella undersökningsgrödorna ger ökad sannolik-het att komma med i undersökningen.

Företag som har valts ut får i mitten av augusti ett brev med information om undersökningen. Uppgifterna samlas därefter in via internet eller per telefon av SCB:s intervjuare. Uppgiftslämnandet är frivilligt.

Uppgifterna granskas vid SCB. I samband med bearbetning av uppgifterna görs manuella och maskinella kontroller. Vid behov tas förnyad kontakt med upp-giftslämnarna. Skattningar görs därefter för län, produktionsområden och hela riket.

Statistikens tillförlitlighet

För att belysa den osäkerhet som finns i resultaten på grund av att beräkning-arna grundar sig på ett urval av företag redovisas i tabellerna medelfelen för de skattade arealerna. I medelfelet inkluderas även effekten av andra slumpmässiga fel.

Medelfel

Medelfelet anges i procent av den skattade arealen. Med hjälp av medelfelet kan ett konfidensintervall beräknas. För en skattad areal på exempelvis 50 000 hektar och ett medelfel på 3,0 % (1 500 hektar) kan man med liten felrisk (5 %) säga att intervallet $50\,000 + 2 \times 1\,500$ (det redovisade värdet \pm det dubbla medelfelet), dvs. 47 000–53 000 hektar, innesluter den verkliga arealen. Resultat med större medelfel än 35 % redovisas inte på grund av stor osäkerhet.

Bortfall

Bortfallet år 2012 var 7,9 % och orsakas av att arealuppgifter ej erhållits från samtliga företag.

Över- och undertäckning

Urvalsramen baseras på årets aktuella uppgifter i Jordbruksverkets administrativa register för arealbaserade stöd, vilket medför att över- och undertäckning som beror på förändringar i företagsbeståndet minskats till en marginell nivå. Under 2012 uppgick övertäckningen till 2,5 %.

Arealer på jordbruksföretag som inte ansöker om arealbaserade stöd bedöms för de aktuella undersökningsgrödorna vara av liten betydelse.

Bra att veta

De höstsådda grödorna utsätts under vinter och vår för väderlekens påfrestringar. Grödor som tar stor skada eller utvintrar helt körs i regel upp på våren. Oftast sker då omsådd med annan gröda. Utvintringens omfattning varierar avsevärt mellan olika år och olika delar av landet.

Undersökning om höstsådda arealer genomförs och publiceras årligen av SCB. Jämförbarheten mellan åren är god.

Elektronisk publicering

Detta Statistiska meddelande finns kostnadsfritt åtkomligt på Jordbruksverkets webbplats www.jordbruksverket.se under Statistik och på SCB:s webbplats www.scb.se under Jord- och skogsbruk, fiske. De som kostnadsfritt önskar erhålla Statistiska meddelanden med jordbruksstatistik i pdf-format per e-post, kan anmäla det till statistik@jordbruksverket.se.

Beskrivning av statistiken

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i:

[Beskrivning av statistiken](#) för Höstsådda arealer 2012. Detta dokument finns tillgängligt på SCB:s och Jordbruksverkets webbplatser.

In English

Summary

In connection with the survey on crop yields in 2012 information has been collected on the areas sown in the autumn with the following crops: winter wheat, winter rye, winter barley, winter triticale, winter rape and winter turnip rape. A sample of almost 4 000 survey units with more than 5.0 hectare of arable land were selected. Small farms and the northern part of Sweden have been excluded due to negligible cultivation of winter crops.

Since 1968, the survey on areas sown in the autumn has been based on interviews. Since 2005, the farmers can also use Internet as a tool for data provision to Statistics Sweden.

The results are provided in the tables. The standard errors for the areas have been calculated. Estimates with standard errors exceeding 35 %, or less than 10 observations, are not presented. Results are presented for counties, production areas and the whole country. Results from 2011 are presented for comparative purposes and national mean values for the last five years are also presented.

The areas sown in the autumn of 2012 are estimated at 360 300 hectares. The areas of autumn sown cereals are estimated at 279 800 hectares and areas of autumn sown oilseed crops are estimated at 80 500 hectares. Winter wheat is the most common autumn-sown crop with 221 700 hectares. The areas of winter rape have increased from 62 000 hectares to 80 200 hectares.

Data on areas sown in the autumn that will be cultivated according to the system of organic farming have been collected since 2005. The organic farming areas sown in the autumn of 2012 are estimated at about 18 600 hectares.

List of tables

Explanation of symbols	6
1. Areas sown with winter wheat and winter rye in autumn 2012	7
2. Areas sown with winter barley and triticale in autumn 2012	8
3. Areas sown with winter rape and winter turnip rape in autumn 2012	9

List of terms

Areal	Area, acreage
Ekologisk	Organic
Hektar	Hectare
Hela riket	The whole country
Höstkorn	Winter barley
Höstraps	Winter rape
Höstrybs	Winter turnip rape
Höstråg	Winter rye
Höstvete	Winter wheat
Län	County
Medelfel	Standard error
Medelvärde	Mean value
Oljevaxter	Oilseed crops
Produktionsområde	Production area
Rågvete	Winter triticale
Spannmål	Cereals